

Borivoj Modlic*
Davor Bonačić**

PRIKAZI I OSVRTI

ISSN 0469-6255
(148-149)

Prikaz knjige dr. sc. Srećka Krile
ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE U
POMORSTVU - MOBILNE SATELITSKE VEZE
The review of the book:
Electronic Maritime Communications - Mobile
Satellite Links by Srećko Krile Ph D

UDK 621.396/397+654:656.61 (075.8)

Prezentacija nove knjige *Elektroničke komunikacije u pomorstvu - Mobilne satelitske veze*, a u izdanju Sveučilišta u Dubrovniku, održana je 16. lipnja u Zadru u okviru 46. simpozija Elektronika u pomorstvu (ELMAR 2004). To je inače prvi objavljeni udžbenik Sveučilišta u Dubrovniku, a druga je knjiga dr. sc. Srećka Krile, docenta na Sveučilištu.

Promotori su bili prof. dr. sc. Borivoj Modlic s Fakulteta elektrotehnike i računarstva iz Zagreba (FER) i Davor Bonačić, dipl. ing., sa Sveučilišta u Dubrovniku, recenzenti ovog udžbenika. Bio je nazočan i prof. dr. sc. Mladen Kos, kao treći recenzent, dekan FER-a. Osim voditeljice Simpozija prof. dr. sc. Branke Cihlar-Zovko bili su nazočni i drugi profesori sa FER-a, FESB-a iz Splita, s pomorskih fakulteta iz Splita i Rijeke, te predstavnici struke.

Uvodno je Davor Bonačić iznio neke detalje iz autorova života. Tako se oni prvi put susreću 1994. pri pohađanju tečaja za GMDSS (Svjetski sustav za sigurnost i pogibelj na moru) koji se održavao u Wray Castlu u Engleskoj. Iste se godine uspostavlja takav tečaj i u Hrvatskoj, pri bivšem Pomorskom fakultetu, a otada oni zajedno rade na izobrazbi pomoraca i surađuju na području pomorskih mobilnih komunikacija.

Potom je prof. dr. sc. Borivoj Modlic istaknuo značenje izdavanja ove knjige kao prvog udžbenika najmlađeg sveučilišta u Hrvatskoj. Posebno je naglasio kako je knjiga uspjela pomiriti dva zahtjeva: da postane referentni materijal u području pomorskih komunikacija i da bude dobro pedagoško pomagalo.

Istaknuo je da satelitske veze postaju osnovica pomorskih komunikacija. Veliki utjecaj na njihov razvoj ima *Svjetski sustav za sigurnost i pogibelj na moru - GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System)*, koji je u potpunosti stupio na snagu 1. veljače 1999.

Dužnost komunikacije broda s okruženjem ubrzano preuzimaju časnici palube, što su prije obavljali članovi posade, profesionalci u području komunikacija ili, kako smo ih zvali, radiotelegrafisti. To je svakako utjecalo na sastav posade i dodatno je usložilo implementaciju GMDSS-sustava.

Prof. Modlic je obrazložio zašto je najveći dio ove knjige posvećen mobilnom sustavu Inmarsat, kao posebno važnom sustavu za pomorstvo. U knjizi se također navode i sustavi koji su alternativa Inmarsatu, kojih se značenje može očekivati u skoroj budućnosti.

*prof. dr. sc. Borivoj Modlic, Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagreb, Sveučilište u Zagrebu;

** Davor Bonačić, dipl. ing., Sveučilište u Dubrovniku

Potom je autor zahvalio na danim ocjenama i nadopunio je prikaz knjige detaljima o tijeku nastanka udžbenika. Objasnio je težinu i mukotrpan način izradbe ovakve materije, koja se dnevno mijenja.

Posebno je naglasio da su obrađene teme tijesno povezane sa sigurnošću plovidbe i kvalitetom života na brodu, što izravno utječe na pomorstvo u cjelini. Istaknuo je potrebu šire uporabe komunikacija na brodovima, što je povezano s poboljšanjem standarda života pomoraca, a time i s očuvanjem tradicije pomorstva u našim krajevima. Najavio je rad na izmjenama prve knjige, jer ovakvi materijali zahtijevaju stalnu doradu zbog kontinuiranih tehnoloških novina u području komunikacija.

Da bi bolje približili sadržaj ovog udžbenika, autori ovog članka prilažu dijelove predgovora:

"Usprkos prednostima novih komunikacijskih tehnologija, ljudski faktor i dalje ostaje presudan. Uz kvalitetno rukovanje operatera za vrijeme radiostraže sigurnost plovidbe može biti znatno poboljšana. Kvalitetna razmjena informacija s kopnom postaje ključna aktivnost na brodu, što unaprjeđuje pomorsko gospodarstvo u cjelini. Zato se posebna pozornost posvećuje obuci operatera, i to u stjecanju znanja i vještini rukovanja složenom komunikacijskom opremom, pa i u njezinu održavanju. Zadatak obrazovanja časnika, bilo studenata tijekom redovitog obrazovanja, bilo izobrazbe aktivnih pomoraca, jest stjecanje detaljnog znanja o ovoj problematici, s krajnjim ciljem praktičnog usvajanja znanja i svladavanja vještine komuniciranja.

Nagli razvoj komunikacija i informatike u pomorstvu nije pokriven prikladnom literaturom na našem jeziku, pa je namjera ovog udžbenika Elektroničke komunikacije u pomorstvu da to stanje poboljša. Dvojnost razvoja radioveza, klasičnih i satelitskih, znatno povećava složenost uporabe mobilnih komunikacijskih terminala, pa je svakoj cjelini posvećena po jedna knjiga.

Udžbenik je, prije svega, namijenjen za kolegije Komunikacije u pomorstvu i Integrirana navigacija i komunikacije, koji se predaju na nautičkom usmjerenju, te za kolegij Radio i telekomunikacijski sustavi, koji se predaje na usmjerenju Brodske elektroenergetike i elektronike, a unutar Pomorskog odjela Sveučilišta u Dubrovniku. Može pokriti i dijelove drugih kolegija koji obrađuju mobilne satelitske komunikacije.

U prvom poglavlju ove knjige sustavno se uvodi u složenost mobilnih satelitskih veza, detaljno obrađujući osnovne elemente satelitskih telekomunikacija. Poseban je naglasak dan drugom poglavlju, gdje se govori o telekomunikacijskim uslugama, a osobito o onima koje ostvarujemo preko Interneta. Prva dva poglavlja nužna su radi boljeg razumijevanja ostalih, a dalje se pojedinačno obrađuju sustavi komuniciranja koje susrećemo na brodovima. Tekst je obogaćen procedurama rukovanja, praktičnim primjerima i grafičkim ilustracijama. U nastavku ove knjige nalaze se brojni prilozi, slijede kratice i strani izrazi, popis slika i tablica, literatura te indeksacija (kazalo pojmova)."

Rukopis primljen: 14.10.2004.

Slika 1. Detalj s prezentacije udžbenika u okviru simpozija ELMAR 2004

Fig. 1. On occasion of presenting the text book during ELMAR 2004 symposium